

# Hrvatska granica



DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ  
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA



STR. / PAG. 3

NOVI ADVENT, NOVA NADA



STR. / PAG. 4

INTERVJU S KNEZAM  
KARAŠEVSKJE OPĆINE



STR. / PAG. 8-9

VALIDAREA NOULUI CL LUPAC



*Rijeka Karaš zimi*

Foto: Đuređ Kurjak

**LA MULȚI ANI, ROMÂNIA!  
SRETAN VAM DAN DRŽAVNOSTI!**



Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 11.12.2020, u 15.30 sati. Gledajte nas!

**REDACTIA:**  
COD ISSN 1841-9925

Redactor șef  
Ivan DOBRA

Redactori:  
Lina TINCUL; Daniel LUCACELA;

Colaboratori:  
Maria LAŢCHICI; Pr. Davor LUCACELA; Petru MILOȘ

Tehnoredactor:  
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:  
Uniunea Croaților din România  
327065 Carașova 22, jud. Caraș-Severin, România  
Telefon: 0040-255-232255  
Fax: 0040-255-232146  
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com  
Web: www.zhr-ucr.ro

**UREDNIŠTVO:**  
ISSN KOD 1841-9925

Glavni urednik:  
Ivan DOBRA

Urednici:  
Lina TINCUL; Daniel LUKAČELA;

Vanjski suradnici:  
Marija LACKIĆ; Vič. Davor Lukačela; Petar Miloš

Tehnoredactor:  
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:  
Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj  
327065 Carașova 22, Caraș-Severin, România  
Telefon: 0040-255-232255  
Fax: 0040-255-232146  
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com  
Web: www.zhr-ucr.ro



www.zhr-ucr.ro



Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 10.12.2020, od 11.00 sati (prije podne).

Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!



Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

**U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:**

NOVI ADVENT, NOVA NADA	STR. 3
INTERVJU S KNEZAM KARAŠEVSKE OPĆINE	STR. 4-5
FESTIVALUL INTERNAȚIONAL	
AL LITERATURII CROATE ZAGREB	STR. 6
SVJETS KI DAN SIROMAHA...	STR. 7
VALIDAREA NOULUI CL LUPAC	STR. 8-9
PJESNIK ENCIKLOPEDIJSKOG ZNANJA	STR. 10
NEOBREANE JABUKE I ZOV RODNOGA KRAJA	STR. 11
PRIJE 20 GODINA HRVATSKA JE POSTALA	
PARLAMENTARNA REPUBLIKA	STR. 12
PESCAR HOINAR ÎN ANII CARE AU FOST!	STR. 13
SVETI MARTIN, GOSPA OD ZDRAVLJA...	STR. 14
ANĐELKA MARTIĆ, SCRIITOAREA COPIILOR	STR. 15

života, 25. studenoga 310. godine kada je otišla Ocu nebeskom.

Sveta Katarina, ili Kata kako je poznata u narodu zaštitnica je djevoja; studentica, učiteljica, profesora, knjižničara, arhivara, pisara, tajnica. Poznata mi je jedna molitvica sv. Katarini koju me naučila moja baka Marta i mislim da je to dokaz da se sveta Katarina štovala i u našim krajevima.

Sveta, sveta Katarino, bole tebe rane tvoje, Na Isusa glideći, kako ga razapinaše, Krv mu puščaše, kalež donesoše, krv mu privatiše. Koj će to izmoliti, tri duša iz purgatora će otkupiti. Prvo otac, drugo matere, treću sam sebe.

Bog nam je kao primjer i uzor darovao svece, utjecimo im se za pomoć u raznim životnim situacijama, a pogotovo u ovim nesigurnim vremenima.

Maria Lațchici



**ANĐELKA MARTIĆ, SCRIITOAREA COPIILOR**

Andelka Martić, scriitoare și traducătoare croată, în vârstă de 97 de ani, a încetat din viață pe 11 noiembrie 2020, la Zagreb, după o boală îndelungată. Andelka Martić s-a născut la Zagreb, pe 1 mai 1924, într-o familie cu trei copii. Tătl ei moare în anul 1933, iar mama ei bolnavă o trimite la bunicii paterni, unde își petrece marea parte a copilăriei. La începutul celui deal Doilea Război Mondial absolvă Liceul economic din Zagreb. După moartea fratelui Ivica, în anul 1942 la Jasenovac, Andelka Martić se alătură mișcării partizanilor și devine corespondent de război pentru Divizia 28 slavoniană. Primele ei poezii au fost publicate de Grigor Vitez în revista Kulturni prilozii.

După război lucrează ca jurnalist la ziarele Vjesnik și Omladinski borac, ajunge redactor la revista pentru copii Pionir, dar și redactor-șef al revistei Radost și al editurii Naša djeca. Andelka Martić devine cea mai însemnată reprezentantă a prozei de război croate pentru copii.

După încheierea războiului, publică nuvele pentru copii, în mare parte cu tematică de război (Micul călăreț și alte povești, 1951; Bjelko, 1951.) Opera sa în proză poate fi împărțită în trei părți, proză de război, autobiografică și proză cu elemente de ficțiune.

Cea mai bună lucrare a ei este romanul scurt Pirgo, apărut în anul 1953, în care vorbește despre prietenia dintre un băiat de cinci ani cu un pui de căprioară, care împărtășesc același destin în vârtejul războiului. Cu o intrigă simplă, romanul Pirgo, scris



la persoana I aparține genului liric, și povestește despre un război în care pier toate ființele fără distincție. Romanul „Pirgo” a fost publicat în peste 40 de ediții în limba croată și a fost tradus în limbile slovenă, macedoneană, bulgară, poloneză, maghiară, cehă, italiană, albaneză, rusă și chineză. Datorită acestui roman, Andelka Martić devine, în anul 1954, cel mai tânăr membru al Asociației Scriitorilor din Croația.

Autoarea a scris numeroase povești pentru copii, povești care au ca temă războiul și în care evocă propria copilărie săracă (Lupul pe drumul fructelor, 1956, În vârtej de vânt, 1958, Primăvara, eu și mama, 1968). Și în proza ulterioară (Baba Kata, 1971, și altele) vor domina motivele autobiografice și fabulele moralizatoare.

A câștigat numeroase premii, printre care și Ordinul zâmbetelor, oferit de copiii polonezi, de care a fost foarte mândră.

Lina Tincul

## SVETI MARTIN, GOSPA OD ZDRAVLJA, SVETA KATARINA I DRUGI SVECI MJESECA STUDENOGA

Mjesec studeni već je od prvoga dana u znaku svetaca, jer se prvog studenoga slavi blagdan Svih svetih. Među svim svecima u kalendaru za mjesec studeni ističe se nekoliko blagdana u čast svecima koji su vrlo popularni u narodu.

Prvi je među njima Sveti Martin, 11. studenoga.

**Sveti Martin**, biskup, zaštitnik je siromaha, alkoholičara i Francuske. U hrvatskoj povijesti poznato je da su, u bitci kod Kisega između malobrojnih hrvatsko-mađarskih snaga predvođenih knezom Nikolom Jurišićem protiv mnogobrojne turske vojske, žene i djeca molili svetog Martina za pomoć i turski su vojnici pobjegli videći konjanika s plamenim mačem. Bio je to sveti Martin. Blagdan svetog Martina poznat je i kao Martinje, tada se peče guska i tijekom slavlja krsti se i mlado vino. U našim selima ima obitelji koji svetog Martina slave kao sveca zaštitnika kuće.



široj svijeta pa tako i u hrvatskim krajevima.

Zanimljivo da sliku Gospe od Zdravlja ima i crkva u Lupaku, zahvaljujući blagopokojnom župniku Marijanu Tjinkulu, a nalazi se na desnoj strani, blizu velikog kipa Majke Božje. Obzirom na teška vremena za ljudsko zdravlje usrdno se utjecimo Gospi od Zdravlja za pomoć. Gospa će uslišiti naše molitve i očuvati, izbaviti sve nas, naša sela i cijeli kraj i svijet od ove pandemije.

*Dan nakon Gospe od Zdravlja blagdan je svete Cecilije, zaštitnice crkvene glazbe, o kojoj smo pisali u prošlogodišnjem broju.*

### SVETA KATARINA

Ova svetica, vrlo štovana u nekim krajevima svijeta, rođena je u 3. stoljeću u egipatskom gradu Aleksandriji u uglednoj plemićkoj obitelji. Poznata je po iznimnoj ljepoti, učenosti i mudrosti. Prema jednoj od mnogobrojnih legendi kaže se kako je ona prije svoga krštenja sanjala čudan san. U snu je vidjela Djevicu Mariju kako drži na rukama dijete Isusa. Djevica u snu je zamolila Isusa da uzme Katarinu za svoju službenicu, no mali je Isus okrenuo glavu i reče kako nije dovoljno lijepa. Dugo je razmišljala što bi to moglo biti, sve dok se krstila, nakon čega je ponovo sanjala Isusa kako je uzima za svoju nebesku zaručnicu, u snu joj je stavio prsten na ruku i kada se Katarina probudila taj je prsten našla na ruci i nosila ga do kraja svoga



Slijedi blagdan Gospe od zdravlja, koji se slavi 21. studenoga, spomendan prikazanja Blažene Djevice Marije.

Ovo je blagdan kada se sjećamo tajne potpunog prikazanja, darivanja i posvećenja Bogu One, koju je sam Bog odabrao za Majku svoga Sina, a kao posljedicu toga i za Majku Crkve. Mariju su njezini roditelji, Joakim i Ana obećali Bogu i doveli je u hram kad su joj bile tri godine. Prikazanju Blažene Djevice Marije posvećene su mnoge crkve

## NOVI ADVENT, NOVA NADA

*Na početku smo 'Novog vremena', pripreve za Božić, ili Došašća.*

Koliko god se može govoriti o izvjesnom napretku u svijetu ipak se svaki dan pokazuje i drugo lice čovjeka i čovječanstva. Prorok Izaija, a i mi s njime, kao da svake godine obnavljamo 'utopiju' i 'sanjanje' o boljim budućim vremenima. I tako iz godine u godinu. Skrećemo pozornost da Izaijina utopija nije utopija, nego nada koja se treba ostvariti. Nažalost, ona još do danas nije ostvarena.

Ne samo da nema neprijateljstva između 'lava i čovjeka', nego još nema prijateljstva među ljudima. Trebamo li izaći iz svojeg sna, kako poziva pismo Rimljanima, i početi bdjeti, početi biti odgovorni za događanja u svijetu. Bdijte, znači budite odgovorni... Danas je manjak odgovornosti. Kao da svi očekujemo uslugu od drugoga, društva, ustanova, ali da prihvatimo svoju odgovornost za našu i budućnost svijeta, to oklijevamo.

Pozivajući nas Isus na odgovornost, bdijenje, ne znači da se osuđujemo, nego da pobudi u nama vjerovanje u sebe. Novost se naviješta s dolaskom Isusa, od Njega koji je došao, koji dolazi i koji će doći. Koliko i koliko puta je pokušano roditi novo nebo i novog čovjeka. Prva Geneza, pa Noina, Mojsijeva... i posljednja koja još traje je Isusova. Ova najnovija, ova naša Nova era, ona je usmjerena na buđenje novoga čovjeka.

Tek s preobrazbom čovjeka može se očekivati preobrazbu svemira. Čovjekova budućnost već sada započinje u njegovom srcu i misli. Novost ne dolazi sama od sebe. Tako i Isus dolazi u otvoreno srce koje prihvaća promjenu i otvorenost. Tek s prihvaćanjem obnove vlastite dubine – srca, može se nadati novom čovječanstvu. Ponavljam, Isus nudi novo 'stvaranje' započinjući od ljudskog srca. Kao što je dah Božji oživio prvog čovjeka Adama, tako Duh Isusov rađa novog čovjeka duha i ljubavi. Tek onaj koji prihvaća ljubav kao princip i koordinatu čovječanstva može očekivati novu budućnost. Ako se ljudi ne promjene u svojoj dubini, uzalud je mijenjati sve izvanjske forme.



Sursa: stiretransilvaniei.ro

Sva nova saznanja (nova naučavanja) izgleda da su preskočila čovjeka kao čovjeka i njegovu dubinu. Sve su novosti (novine) bile izvanjske i zato nisu donijele Novog Čovjeka. Onaj tko očekuje novost (plemenitost, ljubav, zajedništvo), a čuva 'staro' srce ostat će razočaran. Bolje tehnike za promjenu svijeta nema od ljubavi... Sva imanja svijeta ne stvaraju nova bivstvovanja, zato još nema 'božanskog vremena' – nema Isusa u svemu.

Temelj boljoj budućnosti je u čovjeku, a ne u novim stvarima. Pa zar stvari mogu biti nove?! Na prvi pogled izgleda da jednako žive pošteni i nepošteni, ali u dubini je sasvim drukčije. Pošteni prepoznaju sinove ljudske i sina Božjega, iz dana u dan ulaze u iskustvo novog vremena. Kršćanstvo nije neko pasivno čekanje budućnosti. Ono poziva na aktivni hod prema Naprijed. Zato čovjek kršćanin ne smije stati ravnodušno prema stvarnosti koja se događa.

Dubina njegove duše tjera ga da svijet mijenja započinjući prvenstveno od sebe, od svojeg srca. Beznađe je nebožansko, nekršćansko. Kad su vremena loša, tada su oni koji vjeruju u Boga pozvani da budu nosioci aktivne nade, da otapaju beznađe. Bog će im doći ususret, ako su plemenito raspoloženi.

*Dr. theol. Davor Lucacela*

## INTERVJU S KNEZAM KARAŠEVSKE OPĆINE

*Naši ljudi moraju imati vjeru u Boga i dobre misli jer dobre misli stvaraju dobre događaje.*

**N**a početku čestitam na ponovnom izboru za kneza, nadam se da nije kasno! Inače, kakve ambicije ima općina za sljedeći period?

Nikada nije kasno, hvala lijepa na iskrenoj čestitki. Ne znam da li je ambicija upravo najprikladnija riječ, bolje bih rekao ciljevi. Želje nisu dobre, ciljevi su dobri, ne možemo živjeti bez ciljeva.



Na početku ovog novog mandata cilj nam je završiti započete projekte. Vidimo da nije lako, neki put se stvari teško okreću, problem je i o financiranju, odnosno o ritmu dolazaka novaca, ali ne trebamo se žaliti nego ići dalje i činiti sve ono što o nama ovisi kako bismo mogli dovršiti sve započete projekte. U tijeku je izgradnja mosta preko Karaša, vi to sigurno već znate, most koji će povezati dvije strane našeg mjesta. Međutim, u nedavnoj kampaniji za mjesne izbore naši projekti su mnogo puta bili spominjani, ljudi već znaju o čemu se radi tako da ih neću niti ja previše spominjati sada. Imamo i velike projekte ali bi željeli da i putem projekata manjih dimenzija uljepšamo život žitelja Jabalča, Nermiđa i Karaševa.

Kada je riječ o jednom posebnom projektu, ja bih rekao da je to investicija za uvođenje plina u Karaševo. Slijedi napraviti studij izvodljivosti i zatim potražiti financiranje od Vlade, koja je raspoložena financirati, a postoje i novci Europske unije koji su namijenjeni upravo za uvođenje plina. To je jedan naš veliki projekt na kojemu već radimo. Drugi veliki projekt je asfaltiranje svih sokaka. Projekt je izrađen i već je prošle godine poslan Vladi samo što Program kroz kojega su se radili projekti ovakvog tipa bio je ukinut. Od 2021 ulazimo u novo financiranje Europ-

ske unije i nadam se da ćemo u okviru toga iskoristiti svaku priliku koja nam se pruža za asfaltiranje svih puteva u Jabalču, Nermiđu i Karaševu. To je drugi veliki projekt za našu zajednicu. A veoma interesantan projekt je vezan za turizam, za iskorištavanje turističkog potencijala naše zone. Obnovit ćemo u kratkom vremenu ove naše tri vodenice iz Karaševa i napraviti svojevrsnu promenade između njih, šetalište koje bi završilo kod Tri vodenice, upravo na ulasku u prirodni rezervat rijeke Karaša. I kada sve govorimo o turizmu, hoću istaknuti da smo dobili definitivnu sudsku odluku prema kojoj kanton Padina Seaca pripada nama, a trebamo znati da ona druga dva kantona, Jervani i Komarnik, također pripadaju nama, shodno sudskoj odluci. Mnogi naši ljudi imaju na tim prostorima imanija, a turistički potencijal na tim mjestima je ogroman i mi ćemo ga pokušati valorificirati.

Postoji nešto što želite ostvariti, a nikako ne možete, na primjer privlačiti neke investicije u naša sela i otvoriti nova radna mjesta?

Riječ je i o samim investitorima. Oni dolaze, mi im trebamo izaći u susret, dakako. Otvoren sam za sve investicije, za sve investitore koji žele nešto napraviti u našim mjestima. Kad je Parabo, jedan mali minimarket, pokazao interes doći u naše mjesto, oporba je vehementno bila protiv i nikako ne mogu razumijeti zašto toliko protivljenje za jedan postupak koristan za sav naš narod. S druge strane, jedan je poduzetnik nedavno kupio hotel Marghišaš, namjerava ga obnoviti i uzgajati na obližnjem području preko 300 krava pasmine Angus, a takva djelatnost će biti od velike koristi i za našu općinu. Postoje interesi i za otvaranje pansiona na našem području i mi se ne smijemo zatvoriti jer na taj način nećemo ništa postići. Kad se previše otvorimo može postojati opasnost asimilacije ili gubitka identiteta ali mi moramo pronaći način za održavanje jedne svojevrsne ravnoteže u svemu tome, to ćemo, dakako, napraviti i pomoću Zajedništva Hrvata.

Ponavljam, otvoren sam prema svim investitorima dobrih namjera i podržavam ih jer znam da je to ključ uspjeha u životu naših žitelja. Naša općina obuhvaća veliko područje izuzetne ljepote i bila bi prava šteta kada ne bismo iskoristili sav potencijal s kojim raspolaže.

## PESCAR HOINAR ÎN ANII CARE AU FOST!

**H**oinărind prin amintiri în contextul pandemiei, o pandemie care a afectat întreaga economie pe plan mondial, am hotărât să vă împărtășesc una dintre multele amintiri



plăcute pe malul apei, o amintire petrecută cu mulți ani în urmă pe unul dintre cele mai frumoase râuri din țara noastră, Carașul. Un râu cu multe amintiri de neuitat care, cu cât le povestești mai des, devin mult mai vii și mai palpante, dar și mai frumoase.

Aventura a avut loc într-o zi cu mult soare, în luna lui cupitor, imediat după deschiderea sezonului la pescuitul pe apele de șes. M-am gândit să aleg un loc cu multă vegetație și foarte retras, o zonă în care nu prea au acces braconierii de rând, unde, speram eu, aveam să găsec ceva pești activi care să-mi facă ziua mai frumoasă. Am sperat să dau de locul cu pricina coborând în aval de comuna Carașova, înspre Gârliste și Goruia, în zona "vigaina". Știam că apa râului era puțin crescută din cauza ploilor de la munte, dar nu foarte tulbure și presimțeam că voi avea succes la peștii pașnici precum beldița, scobarul, cleanul și mreana brumărie. Și, cu puțin noroc, speram eu, poate o mreană de Dunăre!

M-am suit pe motocicletă și am plecat dimineața foarte devreme în speranța găsirii unui

spațiu acceptabil de campare, dar și a unui loc bun de pescuit. Am trecut de comuna Goruia, înspre Ciudanovița, unde am găsit o întindere cu apă lină și locuri propice pescuitului de pe mal, un loc perfect pentru stilul de pescuit pe care urma să-l abordez în acea zi de vară.

Am momit perimetrul unde urma să pescuiesc cu cereale diferite: paste, grâu fiert în lapte, porumb din conservă și ceva viermuși de carne. Mi-am instalat tabăra, am pregătit lansetele și m-am apucat să adun ceva lemne de foc pentru pregătirea prânzului. Am mai așteptat să-și facă momeala efectul, după care am lansat bețele, unul la montură fixă și unul la plută, cu linie fină, nailon subțire de 0,18 și forfac de 0,12 pentru pescuitul scobarului, acesta fiind un pește foarte minuțios în alegerea momelii. Mi-am pregătit tabăra până la cel mai mic detaliu și am început pescuitul, unul care se anunța destul de modest din cauza apei râului, foarte tulbure, însă, cum speranța moare ultima, am insistat cât a fost ziua de lungă.

Am prins câteva beldițe pe care le-am oprit pentru saramură, le-am capturat la plută cu momeală de viermuși de carne, dar la montură fixă peștii au fost mai leneși, de-abia după 2-3 ore de pescuit a venit primul scobar, unul frumos de aproximativ 700/800gr.

Am schimbat stilul de pescuit la ambele bețe și am pescuit la montură fixă cu plumb de 15 grame și forfac de 20 cm cu cârlige de 16, o tehnică numai bună pentru o astfel de apă tulbure. Am avut parte de trăsături la fiecare 10/15 minute, după care m-am ales cu câțiva scobari de toată frumusețea și câteva mreane de Dunăre, mreană albă.

Am plecat prematur dintr-un loc de vis din cauza vremii nefavorabile, deoarece a început o ploaie torențială instantanee, nici nu-mi mai aduc bine aminte cum mi-am adunat arsenalul de pescuit. Însă, un lucru știu sigur, a fost o zi memorabilă pe care nu am să o uit atât de ușor.

Oricum, am ajuns acasă cu bine și cu destul pește în traistă, mai mult decât suficient pentru a-mi invita câțiva prieteni la o masă copioasă și o seară de vis. Am uitat efectiv și de oboseală, mulțumit de încă o zi memorabilă, cu multe capturi frumoase pe minunatul nostru râu Caraș.

*Petru Milos*

## PRIJE 20 GODINA HRVATSKA JE POSTALA PARLAMENTARNA REPUBLIKA

Republika Hrvatska je po svom državnom uređenju republika, s demokratski izabranim parlamentom - Hrvatskim saborom kao najvišim predstavničkim tijelom građana, i predsjednikom Republike kao državnim poglavarom.

Ustav Republike Hrvatske usvojen je 22. prosinca 1990., nakon prvih demokratskih višestranačkih parlamentarnih izbora održanih u proljeće 1990. Ustav definira Hrvatsku kao suverenu, jedinstvenu, demokratsku i socijalnu državu. Vlast proizlazi iz naroda i pripada narodu kao zajednici slobodnih i ravnopravnih državljanina.

sjednik Republike mogao raspustiti Sabor. Prema tome, Predsjednik države mogao je raspustiti Sabor ako na zahtjev Vlade da joj se izgasa povjerenje, Sabor to ne učini, ili ako u roku od 120 dana Dom ne donese državni proračun. U Ustav je po prvi put uveden i pojam regionalne samouprave. U odredbe o temeljnim vrednotama uvedene su i one o ravnopravnosti spolova.

U Ustav je uvrštena i odredba o pozitivnoj diskriminaciji prema kojoj se za manjine zakonom može pored općeg biračkog prava osigurati i posebno biračko pravo. Uvedena je i poznata obaveza raspisa referendum – ako ga zatraži 10 % birača.

Promjenama Ustava izmijenjene su i ovlasti predsjednika Republike Hrvatske. To učinjeno s ciljem da se dotadašnja velika uloga predsjednika, kakva je prakticirana u doba Franje Tuđmana, smanji na račun uloge premijera. Predsjednik RH u doba tih izmjena bio je Stjepan Mesić. Poznat je njegov komentar o

tome da predsjednik od sada postaje fikus.

Posljednji put Ustav je mijenjan 11. prosinca 2013. amandmanom na članak 61. kojim je određeno da je brak životna zajednica muškarca i žene.

U ustrojstvu europskih država dominira parlamentarni sustav, a polupredsjednički je manje zastupljen. Samo Francuska, Rusija, Rumunjska i Ukrajina imaju polupredsjednički sustav. Čisti predsjednički sustav (gdje uopće ne postoji funkcija premijera) više je karakterističan za američke zemlje. U Europi predsjednički sustav, ali s funkcijom premijera, imaju još samo Bjelorusija, Armenija i Azerbajdžan.

*Tekst preuredio Daniel Lucacela*



Sursa: sabor.hr

9. studenog 2000. godine, izmjenama hrvatskog Ustava, Republika Hrvatska je od polupredsjedničke postala parlamentarna republika, spominje si povijest.hr.

Revizija Ustava donijeta je sukladno izborim obećanjima koalicije šest stranaka (predvođene SDP-om i HSLŠ-om) koje su preuzele vlast nakon desetljeća vladavine Hrvatske demokratske zajednice (HDZ). Odluku o promjeni Ustava donio je Sabor sa 106 glasova za, 35 protiv i jednim suzdržanim. Predsjednik Sabora u tom trenutku bio je Zlatko Tomčić iz Hrvatske seljačke stranke

Promijenjeno je tada ime Sabora, i to iz dotadašnjeg Hrvatski državni sabor u Hrvatski sabor. Dodatno je precizirana i odredba po kojoj je Pred-

### **Karaševska općina ima novog vicikneza. Kako teče suradnja s njim?**

Pri izboru novog vicikneza karaševske općine radilo se o dogovoru i koncesiji radi dobrog funkcioniranja karaševskog Mjesnog vijeća. Nije da PSD-ova stranka nije imala sposobne ljude, ljude koji bi mogli obavljati funkciju vicikneza. Ja sam želio da bivši viciknez ostane na funkciji ali to je bilo neostvarljivo jer je on imao samo jedan glas u Mjesnom vijeću. Nama treba stabilitet u Mjesnom vijeću i upravo zato



smo onda odlučili da u ovom mandatu novi viciknez bude gospodin Đuređ Mihajla, inače član Zajedništva Hrvata. Na taj način će se moći realizirati projekti dobri za karaševsku općinu jer imamo većinu u Mjesnom vijeću. Iz iskustva znam, dogodilo se više puta u proteklom mandatu da neki naši prijedlozi budu glatko odbijeni od oporbe, bez ikakvog dodatnog

objašnjenja, tek samo tako. Ne velim sad da su dobri svi projekti koji predloži načelnik, ali velim da oko svih prijedloga mora postojati diskusija i iznošenje argumenata.

Što se tiče novoga vicikneza sigurno vam je poznato da smo se nas dvojica i prije veoma dobro slagali, gospodin Đuređ Mihajla je čovjek koji je zajedno sa mnom i u crkvenom vijeću, išli smo zajedno na hodočašća, veoma je pobožan i to je jako važno. Na početku je puta ali sam siguran da će dobro obavljati svoj posao. Suradnja s novim viciknezom je dobra. Ja sam mišljenja da kad čovjeku nudiš dobro možeš očekivati samo dobro, a mi se obojica nalazimo na istoj platformi tako da će općina i u budućnosti dobro funkcionirati.

### **Što biste poručili mještanima naših mjesta?**

Naši ljudi moraju imati strpljenja i mir u duši, moraju se oduprijeti postojećoj tendenciji prema kojoj bi bili cijelo vrijeme nezahvalni. Znam da naša djelatnost nije idealna, znam da se događaju i greške ali kad stavimo sve u ravnotežu mislim da idemo prema naprijed, mislim da smo pozitivni. Naši ljudi moraju imati vjeru u Boga i dobre misli, jer dobre misli stvaraju dobre događaje, a to znam iz osobnog iskustva. Ukoliko čovjek ima dobru volju i dobre misli, onda mu se stvaraju i uvjeti za napredak. Također, ljudi trebaju biti radosni jer onda su i sretni, radost stvara pozitivnu energiju. A kad su ljudi radosni onda su sretni i kad pada snijeg ili kiša, i kad je nebo oblačno ili sunčano, onda su pomireni i sa zemljom koju gaze i s nebom odozgora.

*Ivan Dobra*



## FESTIVALUL INTERNAȚIONAL AL LITERATURII CROATE ZAGREB

*Festivalul Internațional al Literaturii Croate Zagreb s-a desfășurat pe 16 și 17 noiembrie anul acesta, sub egida Președintelui Parlamentului Republicii Croația, Gordan Jandroković și a Primarului orașului Zagreb, Milan Bandić.*



Sursa: medijmurjepress.net

**F**estivalul Internațional al Literaturii Croate Zagreb s-a desfășurat pe 16 și 17 noiembrie anul acesta, sub egida Președintelui Parlamentului Republicii Croația, Gordan Jandroković și a Primarului orașului Zagreb, Milan Bandić. Festivalul Internațional al Literaturii Croate a început luni, 16 noiembrie, la Fundația Culturală Croată, cu o discuție despre înființarea Institutului Cultural Croat Marulić, și s-a încheiat pe 17 noiembrie cu prezentarea cărții lui Antun Bonifačić, „Croatia eternă”. La final, a avut loc un recital din literatură croată al scriitorilor emigranți croați, dedicat victimelor din orașele Vukovar și Škabrnja, recital susținut de studenții de actorie de la Universitatea Libertas din Zagreb.

Milan Bošnjak, consilier la Biroul pentru croații din străinătate pentru problemele minorităților naționale croate din afara țării, a subliniat că poporul croat, în ciuda tuturor circumstanțelor nefavorabile și deosebit de dificile, a reușit, de-a lungul secolelor, să păstreze frumusețea și arhaicitatea limbii sale, bogăția și diversitatea culturii sale, dar și identitatea sa națională.

Scriitorul Stjepan Šešelj consideră că a sosit momentul să fie continuate eforturile de stabilire a unității literaturii și culturii croate. De aceea, a subliniat el, a fost fondat și lansat Festivalul Internațional al Literaturii Croate Zagreb

tivalul Internațional al Literaturii Croate, care va conecta toți scriitorii croați din Croația, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Serbia, România, Austria, Ungaria, Slovacia și croați din alte părți ale Europei și ale Uniunii Europene, din Africa de Sud, din America de Nord și de Sud, precum și Australia și Noua Zeelandă. El a evaluat că acest lucru ar conecta scriitorii croați care trăiesc și creează în diferite părți ale lumii, ar

descoperi noi teme, dar ar și readuce în discuție subiecte vechi, „probabil necunoscute nouă” și ar impune un studiu diferit al literaturii și culturii croate în școli, universități și studii doctorale din țara noastră, dar și în universități străine în care se studiază cultura și literatura croată.

La rândul său, scriitorul Đuro Vidmarović a subliniat necesitatea studierii literaturii croate unice, iar Slobodan Prosperov Novak a sprijinit înființarea Institutului, menționând că este necesar să se facă distincția între canon și corpusul literar. Stjepan Šterc a fost de acord cu necesitatea înființării unui institut, dar și-a exprimat și teama că politica i-ar putea împiedica activitatea, în timp ce Mario Grčević consideră că Croația are nevoie de un astfel de institut, dar ar trebui, a subliniat el, să fie organizat după exemplul Institutului german Goethe. Istoricul Josip Jurčević a spus că, înainte de înființarea institutului, ar trebui să se facă un catalog al lucrărilor științifice create în străinătate, astfel încât cercetările pe teme deja tratate să nu se repete.

Datorită situației actuale cu coronavirus, participanții din afara Croației, aproximativ treizeci dintre ei (cum ar fi academicienii Nikola Benčić, Borislav Arapović sau Šimo Šita Ćorić), din păcate, nu au putut lua parte la acest eveniment.

Lina Tincul

## NEOBANE JABUKE I ZOV RODNOGA KRAJA

*Svako je godišnje doba lijepo na svoj način, ali jesen je posebna zbog jesenskih plodova i smirenih, toplih dana, preplavljenih mnoštvom boja, okusa i mirisa.*

**P**rolazeći putevima karaševskih bregova ne možeš ne opaziti kako svaki brijeg mijenja svoju boju ujesen. Žutu, crvenkastu, smeđu... Na svakom brijegu salaši, svjedoci naše starine, mjesta na kojima smo veselo trčali kao djeca. Oko salaša plastovi sjena (stari, ili ako ima sreće od ove godine) i mnoštvo voćki: šljive, orasi, kruške, jabuke... Zlatne i crvene jonatanke, ove ih je godine bilo puno, Bog je dao toliko roda i ploda ove godine. Gdjegod pogledaš jabuka je bilo i na stablu, a još više ispod stabla. Neki su ih mještani brali, nažalost neke jabuke ostadoše neobrane. Zapravo, cijele livade ostadoše puste, grane punih plodova kao da dozivaju one koji su napustili rodni kraj i govore im da se vrate, da ih oberu.

Da, mnogi će reći: smiješno, baš me briga za jabuke! Mogu jabuka kupiti u svakoj većoj trgovini. Da, ali to nisu jabuke iz vašeg djetinstva, to



nisu jabuke iz VAŠEG RODNOGA KRAJA! Na stranu to što su jabuke s naših bregov prirodne, ekološke, one su zapravo jedan od simbola našeg zavičaja. Ove su godine naši karaševski bregovi bili prepuni



Sursa: māmici.ro

jabuka. Sad je li zbog pandemije samo ili možda naznaka onoga što će (nažalost) doći, osobno mi se čini da kao nikada do sada jabuka neobranih nije bilo toliko puno. S jabukama s naših bregov smo nekada kitili božićna drvca, naše jeletinke, jabuke su bile na stolovima za blagdan, jabuke smo stavljali u kotrice sa slamom za Božić, jabuke su se namenjale za pokojne, jabuke su bile posvuda.

Nažalost, zadnjih godina sve više tih naših jabuka ostaje nebrano. Ostaju na polju same, neobrane, napuštene... baš kao i mnogo naših salaša i livada. A upravo su nas i te livade, salaši i jabuke hranile kroz svakakva vremena. Ljudi se danas bore za komad zemlje, za komad šume, za makar i jedno stablo jabuke, pogotovo onih koji žive u gradovima. Naše ostaju zapuštene i neobrane. A naša starina, korijenje, rodni kraj, salaši, livade... sve to nema cijenu, ne postoji novac kojim se to može kupiti. I ne bi ih trebali nikada napustiti. Jer nas sve to zove na povratak, korijenima. Jer samo onaj koji ima čvrste korijene može uspravno stajati kroz vihore života. Ima ova pandemija možda i dobrih strana, ona je lekcija, ovisi što će svatko naučiti iz te lekcije za budućnost. A neka vas svaka jabuka, kupljena, podsjeti na one naše i vaše jabuke, koje u sebi nose okus i zov rodnoga kraja, a koje ove godine ostadoše neobrane! Samo ove godine ili....?! *Maria Lațchici*

## PJESNIK ENCIKLOPEDIJSKOG ZNANJA

*Tin Ujević, čija je 65. obljetnica smrti obilježena 12. studenog ove godine, kulturna je figura hrvatske književnosti i jedan od najosebujnijih i najkompletnijih hrvatskih književnika.*

Jedan od najpoznatijih hrvatskih pjesnika Tin Ujević umro je prije 65. godine 12. studenog u bolnici u Zagrebu. Rodio se 5. srpnja 1891. u Vrgorcu, a umro 12. studenoga 1955. u Zagrebu. U Splitu je završio klasičnu gimnaziju i živio u Nadbiskupskom sjemeništu, ali se nije zaredio nego odlazi u Zagreb gdje studira hrvatski jezik i književnosti, klasičnu filologiju, filozofiju i estetiku. Kao student Filozofskog fakulteta u Zagrebu, približio se Matoševom književnom krugu i počeo objavljivati pjesme u Hrvatskoj mladoj lirici zajedno s Ivom Andrićem, Franom Galovićem, Jankom Polićem Kamovom i drugim pjesnicima.

Nakon jedne oštre polemike s Matošem mijenja svoju političku orijentaciju, a 1913. godine odlazi u Pariz gdje boravi 6 godina. Iz Pariza se vraća nakratko u Zagreb, a zatim odlazi u Beograd gdje će provesti 10 godina. Ujević u Beogradu objavljuje svoje prve dvije zbirke poezije: „Lelek sebra“ (1920.) i „Kolajnu“ (1926.). Za vrijeme sedmogodišnjeg boravka u Sarajevu izlaze mu još dvije zbirke pjesama: „Auto na korzu“ (1930.) i „Ojađeno zvono“ (1933.). Nekoliko godina (1937.-1940.) živi u Splitu, a posljednjih četrnaest godina života boravi u Zagrebu. Godine 1950. objavio je zbirku izabranih pjesama „Rukovet“, a 1955. izlazi mu posljednja lirski zbirka „Žedan kamen na stuncu“.

Imao je Tin Ujević veoma bogatu i raznovrsnu prevoditeljsku aktivnost. Posjedovao je veliko enciklopedijsko znanje i prevodio je s desetak jezika, među kojima iz talijanskog, njemačkog, francuskog, ruskog, španjolskog, engleskog, norveškog i švedskog što je hrvatskoj književnosti približilo mnoga velika ostvarenja svjetske književnosti koja se i danas čitaju s užitkom i lakoćom, zahvaljujući bogatom i osebujnom Ujevićevom izrazu. Osim književnih prijevoda, njegov veoma bogati književni opus obuhvaćao je još i stihovanu i proznu liriku, eseje, feljtone i novinske članke.

Ujević je u svoje vrijeme neprihvaćen i nerijetko protivnik građanskih konvencija. Svojim načinom života i ponašanjem koje je odudaralo od građanskih normi Ujević dobiva status kralja bo-

ema kao poznati pjesnik koji s lakoćom polemizira i svađa se. Nije prihvaćao neke od temeljnih društvenih konvencija, nije imao karijeru ni dom, a znao je raskidati veze s najbližima, u književnosti s „učiteljem“ Matošem, a u privatnom životu s članovima svoje obitelji.

Voditelj Odsjeka za povijest hrvatske književnosti HAZU Tomislav Sabljak komentirao je svojevremeno kako je percepcija Tina Ujevića isključivo kao boema promašena i nepravedna. Tin



Sursa: narod.hr

je bio izuzetno marljiv i uporan, te je svakodnevno u Sveučilišnoj knjižnici, gdje je radio, pretraživao arhive. Prevodio je s desetak jezika, puno se bavio lingvistikom i posjedovao veliko enciklopedijsko znanje koje se sigurno nije moglo steći po kavanama i gostionicama u kojima je provodio večeri.

Tin Ujević danas je jedna od najcjenjenijih osoba hrvatske književnosti i jedno od najvećih pjesničkih imena 20. stoljeća. Za života nije dobio ni jednu nagradu i jedan je od onih umjetnika čija je veličina otkrivena tek nakon smrti. Sam je izjavio da „umjetnost nikada ne ostavlja svijet onakvim kakvim ga je našla“, a nakon njega svijet književnosti sigurno nije ostao isti.

Ivan Dobra

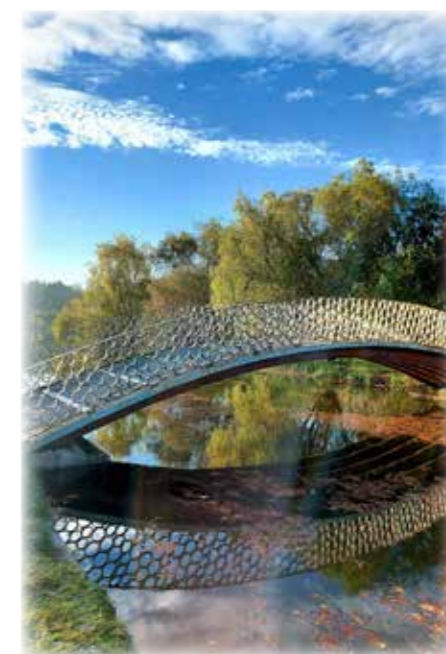
## SVJETSKI DAN SIROMAHA U VRIJEME PANDEMIJE I USAMLJENI SIROMASI

*Siromaha je bilo i bit će dok ima ljudi na kugli zemaljskoj. Svjetski se dan siromaha obilježava četvrtu godinu, ove godine održan je pod geslom "Pruži svoju ruku siromahu".*

Kako je istaknuo papa Franjo u svojoj poslanici, ovaj nas dan, obilježen ove godine 15. studenoga, upućuje na bliskost, solidarnost i ljubav, osobito u doba pandemije kada smo fizički sve udaljeniji jedni od drugih. Unatoč pandemiji, Papa nas podsjeća da se siromasima ni u ovo vrijeme ne prestaje pružati ruka.

Siromaha je bilo i bit će dok ima ljudi na kugli zemaljskoj. U raznim krajevima svijeta ima onih koji nemaju ni za svakdašnji krug, takvima se šalje pomoć iz razvijenih zemalja u obliku hrane, lijekova i drugih najosnovnijih životnih potrepština. Siromah ne postaje čovjek po rođenju, iako imamo i takvih slučajeva, siromahom se može postati u životu, zbog gubitka posla, zbog zatvaranja tvornica (a takvih je primjera svuda oko nas), zbog nesretnih životnih okolnosti koje mogu zadesiti svakoga. To bismo trebali imati na umu kada sretnemo siromahe. Neki od nas mogu siromasima dati više, neki manje, svatko prema svojim mogućnostima i svijesti. Svijesni moramo biti da nas svaka pružena pomoć, koliko god skromna bila, približava Bogu i ljudima. Jer smo upućeni jedni na druge, jer smo društvena bića.

No, pored siromaha kruha gladnih, ima sve više siromaha duhom gladnih, a to ne moraju biti nužno oni koji su mentalno bolesni. To su oni ljudi ostali sami na svijetu, iako su imali obitelji. Takvih „siromaha“ ima jako puno danas. Starac ili starica, nečiji roditelji, nečiji baka ili djed, ostali su sami u svojim skromnim ili velikim, ogromnim kućama. Cijeli su svoj život radili, odgajali i podizali djecu i unuke, koji su ovih zadnjih dvadeset godina napustili roditeljske kuće i krenuli za boljim životom, iako to bolji život ima različito značenje. Otišli su jer „više ne vrijedi“ obraditi ni polje, ne vrijedi raditi za neku prosječnu plaću, ne vrijedi ništa ono što su nam roditelji i djedovi i bake ostavili. Slanje novaca ne riješava njihovu „duševnu glad“ za dragim osobama, za njihovom djecom i unucima. Virtualno gledanje dragih osoba neće nadomijestiti zajednički ručak ili večeru, iako možda skromnije, ali puno slađe. Novcem se može napuniti stol svakojakom hranom, ali koja korist kada tu hranu nema tko blagovati?



Ova je godina tu glad još jače istaknula. Ograničenja putovanja iz drugih zemalja zbog opasnosti širenje opasnog virusa „osiromašila“ je još više ionako „siromašna“ mjesta ljudima i djecom. Potreba će biti uvijek, i za novcem, i za raznim postignućima. Možda je nekad

bolje „hraniti se“ skromnije ali tu hranu podijeliti s nekim, pogotovo s sa starijim i (često) već pomalo nemoćnim roditeljima i djedovima i bakama, koji su ostali sami u (našim, i ne samo našim) selima. Dajmo im tu „duševnu hranu“ sada kada im je najpotrebnija. Potpuno iskorijenjivanje ne može biti dobro. Koliko god drvo bilo veliko, ako nema čvrsto korijenje, vjetar će ga prije ili kasnije iščupati. Tako je i s ljudima, korijenje je tamo gdje je čovjek rođen, i gdje god otišao u svijet uvijek će ga korijeni vući natrag. Možda kruh u rodnom mjestu nije toliko velik i lijep, ali je sigurno zdraviji i bolji za dušu.

Siromaštvo je, eto, poprimilo i druge, teže oblike. Na nama je pružiti „duševnu hranu“ onima kojima je najpotrebnija, počevši od naših najbližih. A kako se bliži Božić, napravimo koje dobro djelo, „nahranimo naše siromahe“ i čuda će se početi događati.

Ako su narušeni, izgradimo opet „mostove“ bliskosti među generacijama, izgradimo ili popravimo „mostove“ unutar naših obitelji, unutar naše zajednice, jer mostovi su simbol zajedništva, zbližavanja, a prijedemo li zajedno te mostove možemo pomoći „siromasima“ pored nas!

Maria Lačhici

## VALIDAREA NOULUI CL LUPAC

*Alegerile locale au trecut, iar în urma lor au fost desemnați câștigătorii care vor fi la cârma Consiliul Local Lupac pentru următorii patru ani.*

În următorul mandat scaunele consilierilor locali ai Comunei Lupac vor fi ocupate de către 9 reprezentanți aparținând formațiunilor politice și de încă 2 reprezentanți care aparțin organizațiilor minorităților naționale din România. Din totalul de 11 consilieri, în următorul mandat, Partidul Național Liberal va avea 3 consilieri (Veca



Matei-Mihai, Lucacela Marian și Radici Marian); Partidul Social Democrat - doi consilieri (Popescu Mircea și Muselin Mihai); Partidul Mișcarea Populară - 2 consilieri (Padinenanț Doru-Marian și Lucacela Petru), la fel ca și Pro România, prin reprezentanții săi Duma Marian și Duma Craciun-Marian. Singurii „apolitici” care au obținut încrederea locuitorilor comunei Lupac pentru râvnita funcție de consilier local au fost Lugojan Petru și Șera Gheorghe, reprezentanții Uniunii Croaților din România.



La ședința extraordinară a Consiliului Local Lupac din 6 noiembrie 2020, a fost validat mandatul de primar al d-nului Vlasici Marian precum și mandatele de supleanți ale d-nilor Radici Marian și Duma Craciun-Marian. Primarul reales al Comunei

Lupac și cei doi consilieri locali au trecut la depunerea jurământului după citirea încheierii prin care le-a fost validat mandatul. Cu o săptămână în urmă, prin aceeași procedură au trecut și ceilalți 9 membri ai consiliului.

Pe lângă depunerea jurământului primarului și a celor doi consilieri supleanți validați, pe ordinea de zi a ședinței de consiliu din 6 noiembrie s-au mai regăsit și organizarea comisiilor de specialitate la nivelul consiliului local și alegerea viceprimarului.

Pentru organizarea comisiilor de specialitate este amintit faptul că trebuie o reprezentare echitabilă din partea tuturor formațiunilor care au mandate de consilier local. Astfel, în comisia pentru probleme de dezvoltare economico-socială, buget, finanțe, administrarea domeniului public și privat al comunei, urbanism, amenajarea teritoriului gospodărie comunală, fiind 5 membri, se stabilește faptul ca să facă parte câte un reprezentant din fiecare formațiune politică. În urma consultărilor sunt desemnați următorii reprezentanți: Radici Marian - președinte, Lugojan Petru - secretar, și membrii: Lucacela Petru, Duma Craciun Marian și Muselin Mihai.

Comisia pentru învățământ, cultură, activități sportive, turism și agrement, protecția mediului înconjurător, servicii publice, comerț și privatizare are următoarea componență: Lucacela Marian - președinte, Șera Gheorghe - secretar și Padinenanț Doru-Marian - membru.

Comisia pentru agricultură, programe-proiecte, activități științifice, sănătate și familie, culte, muncă, protecție socială, relații externe, administrație publică, juridică, apărarea ordinii publice, respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor are următoarea componență: Popescu Mircea - președinte, Duma Marian - secretar și Veca Matei-Mihai - membru.

Ultimul punct pe ordinea de zi a fost alegerea viceprimarului Comunei Lupac. Consilierii și grupurile de partide au fost invitați să facă propuneri. Astfel, domnul Radici Marian îl propune din partea PNL pe domnul Veca Matei-Mihai. Domnul Duma Craciun-Marian îl propune din partea PRO ROMÂNIA pe domnul Duma Marian, iar domnul Padineanț îl propune din partea PMP pe domnul Lucacela Petru. S-a trecut apoi la completarea buletinelor de vot cu cei 3 candidați, după care consilierii au fost invitați să-și exercite dreptul la vot. În urma numărării voturi-

lor d-nul Veca Matei-Mihai a obținut 7 voturi, d-nul Duma Marian a obținut 2 voturi iar d-nul Lucacela Petru a obținut 2 voturi. Așadar, d-nul Veca Matei-Mihai este viceprimarul reales al Comunei Lupac.

*Daniel Lucacela*



## DESPRE FRUMUSEȚILE CROAȚIEI PE PRVIPUT.HR

*Platforma prviput.hr dezvăluie cele mai ascunse frumuseți ale Republicii Croația ca destinație turistică.*

Pe această pagină, pe vizitatori îi așteaptă numeroase locuri nedescoperite din această țară atât de frumoasă.

Platforma interactivă prviput.hr este un loc unic, cu informații despre experiențele turistice neexplorate din Croația, lansată în cadrul proiectului prin care Banca Zagreb oferă sprijin micilor antreprenori din turism. Platforma reunește, într-un singur loc, informații despre locații interesante, servicii și produse turistice, iar în același timp este și o oportunitate pentru întreprinderile mici și alți întreprinzători de a se prezenta pe piața internă.

Pe site, vizitatorii vor putea descoperi poveștile câștigătorului proiectului #prviput, lansat în septembrie, iar peste 150 de locații înregistrate la concurs vor fi marcate și descrise pe hartă. De asemenea, alte 60 de frumuseți naturale, care au fost descoperite de Consiliul de Turism din Croația, vor fi trasate pe această hartă.

Toți cei care vizitează site-ul prviput.hr, din doar câteva clicuri, se vor putea inspira pentru următoarea călătorie și vor putea să-i contacteze di-



rect pe proprietarii locațiilor marcate, adresându-le întrebări despre cazare, turism, gastronomie precum și alte oferte. În cadrul proiectului au fost selectate 15 locații și experiențe unice care îmbogățesc oferta turistică a Croației. Două dintre ele, Heritage Hotel Frankopan din Ogulin și Ranch Ramarin, nu departe de Slavonski Brod, au câștigat o campanie de marketing importantă care include un spot TV, în timp ce celelalte vor fi promovate pe canalele digitale.

Consiliul Național de Turism din Croația este partener al acestui proiect.

*Lina Tincul*